

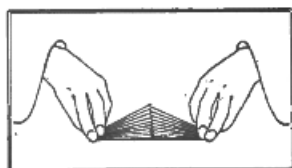
R I F T E L

puzzelplezier met deelwoorden

R I F T E L

puzzelplezier met deelwoorden

mario de bock

Auteur: Mario De Bock
Ontwerp: Mario De Bock
ISBN: 9789403772691
© 2024 Mario De Bock

Eerste druk december 2024

VOORWOORD

Twaalf muzieknoten, zesentwintig letters, tweeënvijftig speelkaarten. Stop ze in een winkeltas, en er kan nog een brood bij... Hoe bescheiden deze setjes ook zijn, hun combinatorische kracht is onvoorstelbaar.

Een voorbeeld met speelkaarten is de vraag op hoeveel manieren je een kaartspel kan ordenen. Het antwoord is, op zijn zachtst gezegd, onverwacht... nl. een getal met maar liefst 67 cijfers! Dat is zo groot dat de kans dat twee (grondig geschudde) kaartspellen ooit dezelfde volgorde hebben gehad, praktisch nihil is.

Net zoals een stapel kaarten zo eindeloos veel mogelijkheden biedt, zit ook onze taal vol verrassingen. In dit boekje verkennen we, aan de hand van een eenvoudige taalpuzzel, een stukje van die combinatorische kracht van taal.

*Geïnspireerd door het wiskundige concept van deelrijen en een intrigerende eigenschap van de 'riffle shuffle' - een manier van kaartschudden - komen we tot het concept van **deelwoorden**: we 'riffelen' ze in elkaar en 'rafelen' ze weer uit elkaar in tal van puzzelvarianten.*

Zesentwintig taalsnippers staan te popelen om jullie mee te nemen achter de schermen van hun universum.

Hopelijk genieten jullie van het nieuw stukje choreografie achter de nimmer ophoudende letterdans die onze taal is.

Compagnons de route... En route!

DEELWOORDEN

De term **deelwoord**, zoals in *voltooid deelwoord*, kennen we nog uit de grammaticales. In dit boekje surfen we echter mee op de golf van upcycling, strippen alle verf eraf en geven het woord een tweede leven in zijn pure betekenis: **een woord dat deel is van een groter woord, gevormd door al dan niet aangrenzende letters in hun oorspronkelijke volgorde.**

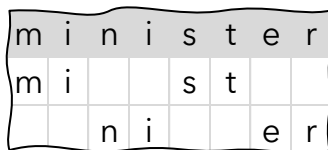
Dit komt overeen met wat in de wiskunde bekend staat als een **deelrij** of **subsequentie**: een reeks elementen die uit een grotere reeks wordt gehaald, waarbij de volgorde van de oorspronkelijke reeks behouden blijft, maar de elementen niet per se naast elkaar hoeven te staan.

Bijvoorbeeld, uit het woord **MAANLICHT** halen we MAAN en LICHT maar ook MAAL, NICHT, MAN, MAL, AAI, AAL, AAN, ACH, ACHT, MA, MAAT, MACHT, MAL, MAN, MAT... Ze bestaan immers uit een subset van letters uit het woord MAANLICHT en ze blijven precies in ongewijzigde volgorde, bijv. M A anli C H T.

Deelwoorden kunnen ook **complementair** zijn: zij vullen mekaar aan en vormen samen een groter woord, dat we **hoofdwoord** zullen noemen. Uit **MINISTER** bijvoorbeeld haal je niet alleen het deelwoord **MIST**, maar met de resterende letters vorm je een tweede deelwoord, **NIER**.

Complementaire deelwoorden 'schuiven' als het ware in elkaar om een nieuw hoofdwoord te vormen en behouden daarbij hun eigen volgorde. Je kan het vergelijken met **ritsen in het verkeer**: de volgorde van de auto's in beide rijstroken vóór het ritsen blijft onveranderd na het ritsen.

Allemaal goed en wel hoor ik u lezen... maar de titel van het boek is **RIFFEL**? Inderdaad, de inspiratie voor het woordspel komt niet uit de wereld van de taalkunde of ritsende vierwielers, maar uit de wereld van speelkaarten namelijk de **riffle shuffle**, een manier van speelkaarten mengen waarbij twee stapeltjes kaarten tegen